

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 5287/2023
23.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Јасмине Симовић и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., са боравиштем у ..., чији је пуномоћник Драгослав Марковић адвокат из ..., против тужене Академије струковних студија из Београда, чији је пуномоћник Немања Тодоровић адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3862/22 од 20.09.2022. године, у седници одржаној 23.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3862/22 од 20.09.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 2611/20 од 14.04.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да се обавезе тужена на накнаду штете због дискриминације у износу од 5.015.460,14 динара са законском затезном каматом на појединачне новчане износе наведене у том ставу изреке почев од означених датума до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да накнади туженој трошкове парничног поступка у износу од 142.689,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3862/22 од 20.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 2611/20 од 14.04.2022. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилца је, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, благовремено изјавила ревизију.

Тужена је у одговору на ревизију предложила да се иста одбије као неоснована и тужиља обавезе на накнаду трошкова поступка поводом тог правног лека.

Испитујући побијану пресуду, на основу члана 403. став 1. и 3. и члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да тужиљина ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Наводи ревидента о учињеној битној повреди одредаба парничног поступка из тачке 12. става 2. наведеног члана су ирелевантни, јер се из тог разлога ревизија не може изјавити (члан 407. став 1. тачка 2. ЗПП), а нису основани ревизијски наводи да су у другостепеном поступку погрешно примењене одредбе чланова 228-231 ЗПП и тако учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. тог закона.

Према утврђеном чењеничном стању, тужиља је 01.06.2013. године завршила основне струковне студије првог степена на Високој здравственој школи струковних студија, и тако стекла стручно звање „струковна медицинска сестра“. Тужиљи је 26.01.2015. године издата диплома, а 26.04.2016. године и додатак дипломи. Правноснажном пресудом због пропуштања П 19849/18 од 14.03.2019. године утврђено је да је тужена дискриминаторски поступала према тужиљи тако што је одбила да међународној организацији за медицинске сестре школоване у иностранству пружи информације о завршеној школи тужиље. Тужена је накнадно прибавила мишљење Министарства просвете, науке и технолошког развоја од 11.10.2019. године, по којем је дужна да на основу података из евиденције изда уверење, потврду и другу исправу са овереним подацима о високошколској установи, студијском програму, степеном на високом образовању и квалификацијама, у одговарајућој форми и у складу са законом и својим општим актом, али да није дужна да попуњава обрасце које производе стране институције за потребе свог рада и обављања делатности. Тужена је 06.11.2019. године издала тужиљи уверење о завршеним студијама, са преписом положених испита и оценама, које је допуњено 04.03.2020. године. Тужиља је потом извршила нострификацију своје дипломе у иностранству и запослена је код иностраног послодавца.

Поднетом тужбом тражена је накнада материјалне штете - изгубљене добити, у висини разлике зараде болничарке и струковне медицинске сестре за период од новембра 2017. године до новембра 2019. године. Тужбени захтев заснован је на тужиљиној тврдњи да је дискриминаторским поступањем тужене и одбијањем да међународној организацији за медицинске сестре школоване у иностранству пружи информације о школи коју је завршила, била онемогућена да изврши нострификацију своје дипломе у иностранству и запосли се на одговарајућем радном месту струковне медицинске сестре и тако оствари зараду већу од оне коју је примала на нижем радном месту болничарке.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом члан 154. став 1, 155, 158. 172, 186. и 189. Закона о облигационим односима одбили тужбени захтев. По становишту судова, заснованом на правној природи изгубљене користи - добити која је по редовним околностима требало да настане и која се по редовном току ствари могла претпоставити ван сваке разумне сумње, и са одређеном вероватношћу да ће бити остварена, тужиља у овом спору није до довољног

степен извесности доказала да би, у случају да је тужена поступила на другачији начин од оног утврђеног правноснажном пресудом због пропуштања, остварила имовинску корист коју потражује поднетом тужбом. Ово правно становиште судови су образложили правилима о доказивању и терету доказивања, налазећи да тужила није пружила адекватне доказе о њеном радном ангажовању на радном месту болничарке у иностранству и могућностима да се запосли на радном месту струковне медицинске сестре, који су јој ускраћени дискриминаторским поступањем тужене услед којег није могла извршити нострификацију своје дипломе, као услова да се запосли на радном месту са вишом зарадом од остварене у спорном периоду.

Изложено правно становиште нижестепених суда прихвата и ревизијски суд, због чега ревизијске наводе о погрешној примени материјалног права оцењује као неосноване.

Дискриминаторско поступање може бити основ за накнаду материјалне и нематеријалне штете коју може тражити свако ко је повређен таквим поступањем, тужбом поднетом на основу члана 41. став 1. и члана 43. Закона о забрани дискриминације („Службени гласник Републике Србије“ број 22/09) или ван судске заштите од дискриминације - посебном тужбом за накнаду штете. Према члану 155. Закона о облигационим односима, штета је умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист). Одредбом члана 189. став 1. и 3. наведеног закона прописано је да оштећени има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи, као и да се при оцени висине измакле користи узима у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем.

Следствено изложеном, измакла корист је вид материјалне штете коју неко трпи зато што га је туђа противправна радња спречила да стекне одређену имовинску корист. Измаклу добит чини очекивано повећање имовине, с тим што није меродавно оно што сам оштећени очекује, него објективна могућност стицања добити. У обзир долази само „добитак који се могао основано очекивати, према редовном току ствари и према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем“. При том, није нужно да се утврди стопроцентно остварење добити, јер то по природи ствари није ни могуће, већ се ваља задовољити и одређеним степеном вероватноће.

Између дискриминаторског поступања тужене у овом случају и настале штете мора постојати узрочно-последична веза, у смислу адекватне узрочности. Узрочно-последичну везу доказује тужила, јер она тврди да је због дискриминаторског поступања тужене њој нанета штета, при чему мора доказати адекватну узрочну везу која постоји само ако је узрок штете према редовном току ствари био подесан да изазове насталу последицу.

У конкретном случају, тужила предложеним и изведеним доказима није до довољног степена вероватноће доказала да је утврђено дискриминаторско поступање (које тужена не може оспоравати зато што је утврђено без расправљања, пресудом због пропуштања) било адекватан узрок штете - изгубљене добити, чију накнаду потражује у овом спору. У том контексту, ревизијски суд прихвата аргументацију нижестепених суда којима је образложена одлука о одбијању тужбеног захтева, односно да тужила

није доказала да је у спорном периоду имала могућност да се, код истог или другог послодавца у иностранству, запосли на радном месту струковне медицинске сестре и да јој је та могућност била ускраћена само зато што је тужена одбила да одређеној међународној организацији пружи податке о њеној стручној спреми, и тако дискриминаторски поступала. С тим у вези, нису основани наводи ревидента да је пружила доказе о свом радном месту болничарке и струковне медицинске сестре, јер су једини докази о том чињеницама обрачунске листе њених зарада за јул 2020. године (достављене на енглеском језику без превода, супротно члану 240. став 2. ЗПП) и за април 2021. године, из којих се не може са сигурношћу утврдити на ком радном месту је тужила у то време радила.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Трошкови одговора на ревизију, по оцени Врховног суда, нису били нужни. Зато је захтев тужене за њихову накнаду одбијен и применом члана 165. став 1. у вези члана 154. став 1. ЗПП, одлучено као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић